

DUBROVNIK REPOPULACIJA GRADA

Na polovici smo primjene Plana upravljanja povijesnom jezgrom Dubrovnika. Je li više prvaša u Gradu prvi znak demografskog oporavka?

PIŠE MAJA RILOVIĆ KOPRIVEC

9. rujna 2024. - 10:43

© Tonci Plazibat/Cropix

OGLAS

Među 437 dubrovačkih prvašića koji su upravo krenuli u novu školsku godinu su i 43 učenika prvih razreda OŠ Marina Getaldića, jedine osnovne škole u zidinama koja je prošle godine proširena novom zgradom u Karmenu. To je gotovo dvostruko više prvaša nego prošle godine, kada je dogovorom Grada Dubrovnika, Biskupije dubrovačke i financiranjem Zaklade Kaboga dr Iva Felnera, za školu obnovljena palača u Karmenu. U školsku zgradu unutar zidina vratili su se i viši razredi ove škole, nakon što su godinama bili 'podstanari' u zgradi Gimnazije i školu pohađali u dvije smjene. Zadnje dvije godine porastao je broj učenika u osnovnoj školi Marina Getaldića, nešto zbog prelaska na jednosmjensku nastavu, ali i zbog doseljenja novih obitelji u Grada, potvrđuje i ravnateljica škole Silvana Bjelovučić.

NAJPRIJE ŠKOLA

Uređenje nove škole, zadržavanje postojećih i doseljavanje obitelji s djecom u povijesnu jezgru u fokusu su jedinstvenog programa Dubrovačke stanogradnje koji gradska vlast provodi sukladno prvom hrvatskom Planu upravljanja povijesnom jezgrom. Hoće li tako uspjeti okrenuti trend iseljavanja, jer u Dubrovniku gdje je na početku školske godine turistička sezona u punom jeku nije lako organizirati obiteljski život?

Dubrovnik je grad u najvišem riziku prekomjernog turizma na svijetu po koncentraciji broja turista po glavi stanovnika stoji u nedavno objavljenom izvješću "The State of Tourism and Hospitality 2024", globalne tvrtke za savjetovanje o strategiji i upravljanju McKinsey&Company. Na svakoga od nas u sezoni dođe 27 turista i taj trend će se prema analizama nastaviti. Unutar zidina koncentracija broja apartmana čak je 90 posto! Dubrovnik dijeli sudbinu sličnih starih gradova čije su znamenitosti magnet za milijune gostiju, a istovremeno ostaje bez vlastitog stanovništva. Proces iseljavanja Grada počeo je intenzivnije još ranih 2000.-tih. Stisnuti troškovima poratne obnove, i održavanja višestoljetnih stambenih prostora za čije osuvremenjivanje nisu imali dovoljno novaca, jer je svaki posao u povijesnoj jezgri najmanje 30 posto skuplji, stanovnici su počeli prodavati stanove. U to vrijeme kupci su najčešće bili strani državljani. A onda je došao još intenzivniji turizam, naslonjen na Internet platforme Booking.com i Airbnb i iseljavanje se ubrzalo, stanovi pretvoreni u apartmane, a cijene nekretnina su eksplodirale. Stanovnici Dubrovnika postali su žrtvom turističke popularnosti Dubrovnika, a povijesna jezgra gotovo je potpuno iseljena.

Taj trend traje i danas i svaki đak prvak u školi u Gradu, prije abecede najprije savlada vještinu hodanja kroz grupe turista i ugostiteljske stolove. Njegovi roditelji, ako nisu naslijedili nekretninu, u aktualnim turističkim tokovima teško mogu kupiti stan jer priuštivih 'kvadrata' za kupovinu ili podstanarstvo - nema. „Kapital pobjeđuje demografiju“, ovih dana često govori dubrovački gradonačelnik Mato Franković. Sve su to razlozi zbog kojih je Dubrovnik prvi u Hrvatskoj izradio plan upravljanja povijesnom jezgrom. Napravljeno je to na traženje Komisije UNESCO-a 2014. godine jer već tada je bilo jasno kako se svaka mjera prešla. On se provodi u petogodišnjem razdoblju do 2026. godine i sada smo otprilike na sredini primjene pa smo u Zavodu za obnovu Dubrovnika koji je izrađivač Plana pitali je što je ostvareno od jednog od glavnih ciljeva Plana upravljanja: Dubrovnik kao živi grad? Je li u okolnostima overturizma repopulacija uopće moguća?

DUBROVNIK [GRAD DUBROVNIK Jelka Tepšić i Julijana Antić Brautović sudjelovale na međunarodnom forumu "Vilnius i drugi gradovi svjetske baštine - žive poveznice"](#)

[Pročitaj više](#)

DUBROVNIK [GRAD PO MJERI GRAĐANA Završena obnova i zacjevljenje tunela ispod Srđa, Potpisana Dubrovačka deklaracija potpore Ukrajini, participativno budžetiranje na Bosanki i u Orašcu](#)

[Pročitaj više](#)

PRVI PRVOKUPI STANOVA

Naime, prije izrade Plana upravljanja, 2016. i 2017. godine tim sociologa i demografa kojeg je vodio prof. Ognjen Čaldarević proveo je sociološko-demografska istraživanja na području Gradskog kotara Grad. Provedeno je terensko istraživanje te interni popis stanovništva, kućanstava i stanova gdje se ustanovilo kako je tada u zidinama živjelo 1557

stanovnika. Danas se spominje neslužbeni broj stanovnika za petinu manji. Studija je pokazala i intenzivno iseljavanje od rata do 2011. kada je broj kućanstava pao s 1286, najprije na 1038 u 2001. godini, pa na 806 domaćinstva u 2011. od kojih je gotovo trećina tada bila dvočlana ili samačka.

Bio je to zadnji trenutak za djelovanje i zato je revitalizacija povijesne jezgre i bila jedan od ciljeva Plana upravljanja, a njegovo ostvarenje je planirano kroz niz aktivnosti koje su zadnjih godina polučile burne rasprave u Dubrovniku. Mnoge od njih, kao što je ostvarenje zone posebnog prometnog režima najprije za turističke autobuse, pa taksije, a danas gotovo za sav promet osim onoga dubrovačkih stanovnika bili su tema žestokih rasprava, ali i sudskih procesa.

Ravnateljica Zavoda za obnovu Dubrovnika Mihaela Skurić naglašava kako je proces je trajan i u njega je uključeno puno dionika između kojih su Grad Dubrovnik, Dubrovačko-neretvanska županija, Turistička zajednica Grada Dubrovnika, Ministarstvo kulture i medija RH, Konzervatorski odjel u Dubrovniku, itd.

- Pojedininim aktivnostima prethodi usklađenje zakonskih okvira, kako bi aktivnosti mogle biti provedene, poput uspostavljanja Zone posebnog prometnog režima oko povijesne jezgre, koja je upravo u svojoj testnoj fazi, a za čiju uspostavu je prethodno bilo potrebno izmijeniti nacionalni zakon, što je Grad Dubrovnik inicirao i što je provedeno. Izrađena je studija nosivog kapaciteta, kao jedna od aktivnosti preuzetnih usvajanjem prvog hrvatskog Plana upravljanja na temelju koje se, između ostalog, daje osnova za reguliranje broja smještajnih jedinica u povijesnoj jezgri.

PRVA USELJENJA

Upravljačka komisija Plana upravljanja prati provođenje aktivnosti i trajno potiče sve dionike, s naglaskom na nositelje pojedinih aktivnosti, na aktivno sudjelovanje, provođenje i poboljšavanje provedbe aktivnosti – navodi ravnateljica Zavoda.

- Grad Dubrovnik kao nositelj provedbe većine aktivnosti, uspostavio je poticajne mjere revitalizacije, koristi institut prvokupa stanova u povijesnoj jezgri te ih daje u dugoročan najam za stanovanje.

Pokrenuo je obnovu vlastitog stambenog fonda unutar zidina kako bi, uz kupovinu novih stambenih jedinica također unutar gradskih zidina, pozitivno utjecao na demografsku revitalizaciju povijesne jezgre. Tako je krajem prošle godine, prvi put nakon dugo godina, Grad iskoristio pravo prvokupa za dva stana u povijesnoj jezgri ukupne vrijednosti gotovo milijun eura. Do sada su dodijeljeni ključevi tri gradska stana u dugoročni najam za obitelji s više djece, a još tri su u pripremi i bit će, kao i prethodni, dodijeljeni putem javnog poziva – navode iz Zavoda koji vodi radove obnove i stanova u povijesnoj jezgri za koje je nadležni gradski upravni odjel izradio projektnu dokumentaciju.

Tako je već obnovljen i useljen stan na Prijekom. Ubrzo započinju radovi na stanu u ulici Od Kaštela, a u tijeku je postupak nabave za uređenja još dva stana na Prijekome.

- Zavod za obnovu je fokusiran na obnovu stambenog fonda i unapređenje stambenih uvjeta radi postizanja otpornosti na rizik od potresa, kao i obnovu i infrastrukturne mreže na području svjetskog dobra – ističe ravnateljica Zavoda.

Na prijedlog građana Gradskog kotara Grad, uvedene su brojne mjere, poput ograničavanja vremena rada ugostiteljskih objekata u povijesnoj jezgri, zabranjeni zvučnici na fasadama i ugrađeni mjeraci buke, zabranjeno korištenje paletara. Ujedno su postavljena informativna obilježja za posjetitelje o prihvatljivom ponašanju unutar zidina.

Također već je ranije oslobođen dio javnih površina tako da su potpuno uklonjeni štandovi za prodaju suvenira, a smanjene su i površine za ugostiteljske stolove.

I Skurić podsjeća na iznimnu važnost otvorenja nove školske zgrade u obnovljenoj palači što je kao doprinosu očuvanja života u zidinama, a u kontekstu javno dostupnih sadržaja povećanju kvalitete života postojećim obiteljima s djecom.

- Djeca su život i budućnosti i zato je doseljavanje obitelji sa školskom djecom u povijesnu jezgru jako važno - govori ravnateljica OŠ Marin Getaldić. - Kada imate djecu, dječji smijeh i glasove u gradu onda je grad živ. Živi grad znači djecu u Gradu. Uz našu školu tu je i puno djece koji idu i u glazbenu školu, Klasičnu gimnaziju pa kad vidite svu tu djecu kako se na ulici igraju, čujete njihov žamor – to je život. Možemo govoriti o bilo kakvim drugim revitalizacijama, bez djece nema života.

PREPORUČENI SADRŽAJ

[Recite zbogom žarećoj, probadajućoj boli koja vas sprječava u dnevnim aktivnostima zahvaljujući 100% prirodnom rješenju](#)
[Oglas](#)

[Riješite se bolova u prostati i stalne potrebe za mokrenjem u 1 noć! Gospodo, ovo morate pročitati!](#)
[Oglas](#)

[Hrvati su u šoku! Ove tablete stvarno spašavaju brak. + 7 CM i 2 sata zajamčeno](#)
[Oglas](#)

#REPOPULACIJA POVIJESNE JEZGRE

#PLAN UPRAVLJANJA STARIM GRADOM DUBROVNIKOM

#AGENCIJA ZA ELEKTRONIČKE MEDIJE

#GRAD DUBROVNIK

PREPORUČENI SADRŽAJ

[100% prirodna kosa izraste natrag za 28 dana. Prvi rezultati vidljivi su za 24 sata! Ček!](#)
[Oglas](#)

[Muškarac \(34\) pod utjecajem alkohola uzrokovao prometnu nesreću u kojoj je ozlijeđeno pet osoba](#)

[OPĆINA SRAČINEC Obavijest o zbrinjavanju poljoprivredne otpadne ambalaže](#)